

Riksantikvaren
Dronningensgate 13
Pb. 8196 Dep
0034 Oslo

Sogn og Fjordane fylkeskommune
Askedalen 2
6863 LEIKANGER

Vår referanse er saknr. 16-00364 dokumentnr. 16-00364-1

Dette er en forside for dokument som er sendt digitalt fra Riksantikvaren.

Har du spørsmål om forsendelsen, kontakt oss via e-post postmottak@ra.no eller telefon 22 94 04 00

Med vennlig hilsen
Riksantikvaren
www.riksantikvaren.no

SAKSBEHANDLER
Unni Grønn
Andreas Skjetne
Inger Johanne Rystad

VÅR REF.
16/00364-1

ARK. B - Bygninger

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
08.03.2016

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Adresseliste

Høring av forslag om forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. XX eiendommer i Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur - jr. kulturminneloven § 22a og forvaltningsloven kap.VII

1. Innledning

Riksantikvaren oversender med dette forslag om forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kapittel XX, fredete eiendommer i Kystverkets landsverneplan for maritim infrastruktur på høring. Forslaget inneholder omfang og formål for fredningen av utvalgte byggverk og anlegg som gjennom arbeidet med de statlige kulturhistoriske byggverk og anlegg er valgt ut for fredning i Landsverneplan for maritim infrastruktur oversendt Riksantikvaren 18.februar 2010.

Kystverket er en etat med lang historie. De eldste sikre kildene vi har når det gjelder maritim infrastruktur stammer fra vikingtiden og tidlig middelalder. Denne historien har bl.a. manifestert seg i en rekke anlegg knyttet til vår sjøfarts- og fiskerihistorie over hele landet. Mange av disse anleggene er i statlig eie og har nå blitt vernevurdert i prosjektet statens kulturhistoriske eiendommer.

Det er tidligere utarbeidet en plan for fredning av fyrstasjoner og tåkeklokker. Utvalget ble fredet i tidsrommet 1994-2001. Kystverkets landsverneplan for maritim infrastruktur omfatter et utvalg av viktige sjømerker og havner. Sjømerkene viser hvor viktig det var med god merking av Norges kyst for å skape en trygg led for sjøfarende. Fiskerihavnene gir et viktig bilde av vår fiskerihistorie, samtidig som de også viser behovet for trygge havner. De gir også god informasjon om byggeteknikk for moloer.

Det er utvalget fra denne landsverneplanen som nå er lagt ut på høring.

Kystverket har lagt ned mye arbeid i å kartlegge og vurdere sine viktige anlegg knyttet til maritim infrastruktur. Landsverneplanen er omfattende. Den presenterer og foreslår vern av 35 sjømerker og 22 havner. I tillegg omfatter planen en loshytte, et bøynaust, et ballastmerke og et fortøyningskar. Planen presenterer også to viktige kanaler og et

sluseanlegg. Videre beskriver planen fem representative områder. Planen ble utarbeidet i perioden 2005 til 2009.

Dette høringsbrevet gir bakgrunn for fredningssaken for de anlegg som i Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur er vurdert i verneklasse 1 (vurdert for fredning), samt hvilke følger fredningen medfører. Høringsbrevet er delt inn i seks kapitler:

1. Innledning
2. Bakgrunn
3. Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer
4. Prosess og tidligere saksgang
5. Annen relevant informasjon
6. Høringsfrist og videre saksgang

Høringen og forslag til fredningsforskriften kapittel XX med vedlegg er tilgjengelig på Riksantikvarens hjemmesider:

[www.riksantikvaren.no/Norsk/Aktuelt/Horinger og kunngjøringer/](http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Aktuelt/Horinger%20og%20kunngjoringer/)

Dersom det er ønskelig å få tilsendt dokumenter som er elektronisk tilgjengelig, kan Riksantikvaren kontaktes.

Til dette høringsbrevet hører det vedlegg.

Høringsfrist:

Fredningen skjer med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 22 a, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), kap. VII og forskrift 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven (ansvarsforskriften) § 12 nr. 1.

2. Bakgrunn

2.1 STATENS KULTURHISTORISKE EIENDOMMER (SKE)

Fredningssaken har bakgrunn i arbeidet med en fornyet oversikt over kulturhistorisk eiendom i statlig eie. Forrige gjennomgang av kulturhistorisk eiendom i statlig eie ble foretatt i 1933-34. Gjeldende arbeid ble iverksatt gjennom prosjektet statens kulturhistoriske eiendommer. Prosjektet ble opprettet i 2002, og drevet av Fornyings- og administrasjonsdepartementet (nåværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet) frem til 2009. Prosjektet ble da overført til Miljøverndepartementet (nåværende Klima- og miljødepartementet) ved Riksantikvaren.

Formålet med prosjektet ble formalisert gjennom Kongelig resolusjon 1. september 2006 om «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedommar». Her ble det stadfestet at det påligger samtlige statlige sektorer et ansvar å vernevurdere sine byggverk og anlegg. Dette gjøres ved at fagdepartementene kartlegger og velger ut kulturhistoriske byggverk og anlegg i sin sektor i samråd med Riksantikvaren.

Arbeidet er prosess- og samarbeidsorientert. Arbeidet munner ut i en landsverneplan for den enkelte sektor/det enkelte departement og følges opp med forskrift om fredning. Arbeidsverktøyet for de involverte er SKE-basen, en felles database over statlig eiendom spesiallaget for dette formål.

2.2. LANDSVERNEPLANEN

En landsverneplan består av to hoveddeler:

- en tematisk gjennomgang av sektorens historie
- katalog med utvalg av byggverk og anlegg i verneklasse 1 og 2

Byggverk og anlegg utvalgt i verneklasse 1 foreslås for fredning, mens verneklasse 2 skal være underlagt et selvpålagt internt vern, og bør på sikt reguleres til hensynssone etter plan- og bygningsloven. Verneplanen presenterer også Kystverkets administrasjonsbygg, men disse er ikke vernevurdert da de ikke er i Kystverkets eie. Kystverkets lagerstasjoner, beredskapskontorer, beredskapsdepot og trafikkstasjoner er omtalt i planen, men er av samme grunn heller ikke vernevurdert.

Verneplanen omtaler to sluseanlegg som begge foreslås vernet i klasse 2. Kanalene strekker seg over et større område med private grunneiere. Planen omtaler videre et sluseanlegg som foreslås vernet i klasse 2, men hvor det også anbefales at anlegget bør vurderes i klasse 1. Riksantikvaren har ikke vurdert dette anlegget i forbindelse med planen. Det må eventuelt gjøres som egen sak.

Verneplanen presenterer også 5 representative områder. Det er valgt ut et område i hver av Kystverkets regioner. Disse områdene er ikke vurdert i forhold til klasse 1 og 2, men presenteres som områder med helhetlige miljøer hvor de fleste typer Kystverkinstallasjoner er representert. Poenget med områdene er at enkeltobjektene innenfor området viser hvordan de er deler av en større helhet.

Arbeidet med Kystverkets landsverneplan er gjennomført i perioden 2005-2009. Det er utarbeidet en egen historiedel knyttet til landsverneplanen. Den viser hovedtrekkene i utviklingen av Kystverkets fagfelt og viser hvordan de ulike fagområdene gjennom profesjonalisering og lovregulering har resultert i spesialiserte etater. Videre viser den hvordan de ulike etatene er blitt fusjonert til en stor etat Kystverket. I katalogdelen er det den enkelte kategori av anlegg/objekter beskrevet både når det gjelder historisk utvikling, funksjon, form og materialbruk.

3. Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Forskrift 9. november 2011 nr. 1088 om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer er en felles forskrift for de av statens kulturhistoriske eiendommer som fredes. Forskriften består av flere kapitler. Kapittel 1 som ble vedtatt 9. november 2011 gir felles forvaltningsregler for alle fredete statlige eiendommer, mens Kapittel 2, 3, 4 osv. er spesifikke sektorkapitler som angir omfang av, og formål med fredningen for den enkelte eiendom og eventuelle særbestemmelser for den aktuelle sektor.

Kapittel X som her sendes ut på høring, er sektorkapitlet for eiendommer i Kystverkets landsverneplan. Kapittel X består av to paragrafer § XX-1 viser fredningens omfang. Til § XX-1 hører 21 vedlegg. § XX-2 omhandler frist for utarbeidelse av forvaltningsplaner.

Vedleggene til § XX-1 er en del av forskriften og inneholder omfang, kartfesting, formål og begrunnelser for fredningene for det foreslåtte objekt.

Vedleggene er i utgangspunktet et uttrekk fra katalogoppslagene i Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur i SKE-databasen.

Den tydeligste endringen fra landsverneplanen er at noen anlegg har endret verneklasse fra verneklasse 2 til verneklasse 1. De øvrige objekter i verneklasse 2 er utelatt, da disse ikke skal omfattes av fredningsforskriften. Riksantikvaren har videre foretatt presseringer og klargjøring av omfang der det var uklart.

Nedenfor følger en illustrasjon som viser de ulike kapitlene i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer – Fredete eiendommer i Kystverkets landsverneplan. Denne består av tre deler:

Kapittel 1 generelle bestemmelser:

- felles for alle statlige departementer/sektorer
- gir generelle bestemmelser som formål m.v.
- vedtatt 9. november 2011

Kapittel xx

- sektorkapitlet for fredete byggverk i Kystverkets landsverneplan
- gir oversikt over hvilke eiendommer som omfattes av fredningen
- sendes nå på høring. Høringsfrist xx.xx.2016.

Vedlegg til kapittel xx

- ett vedlegg per kompleks. Totalt xx vedlegg
- gir presisering av fredningsomfang og formålet med fredningen for hvert enkelt objekt
- basert på informasjon i Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur

3.1. OMFANGET AV FREDNINGEN

Forslaget om fredning gjelder byggverk og anlegg som i Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur er kategorisert i verneklasse 1. Høringsforslaget som nå sendes ut er i overensstemmelse med den omforente landsverneplanen med unntak av noen endringer. Disse endringene er foretatt i samarbeid og overensstemmelse med Kystverket i tiden etter overlevering av planen.

Det har vært arbeidet spesielt med havner for å sikre et riktig utvalg. Det ble avholdt et Seminar i Fredrikstad 29. – 30. oktober 2012 med representanter fra Kystverket, Lindesnes museum, Lofotmuseet, Kystmuseet Hvaler og Riksantikvaren. På grunnlag av dette ble det utarbeidet en oversikt også over andre havneanlegg som ikke var med i

planen. Av disse har vi også valgt ut en stø som er en bedre representant for denne type havner enn den som er med i planen. Nesland stø ligger innenfor et av de utvalgte representative områdene.

Kystverksmuseenes fagråd har også kommet med innspill når det gjelder loshytter og varder.

Justeringene er listet opp i punkt 3.1.1.

Forslag til fredning omfatter til sammen 32 objekter fordelt på 21 komplekser/anlegg. Anleggene er fordelt på 17 kommuner i 10 fylker. Av vedlagte liste fremgår det hvilke kompleks som omfattes av forslaget ..

3.1.1. JUSTERINGER AV OMFANG JF OVERSENDT LANDSVERNEPLAN

Fiskerihavner

Brattestø fiskerihavn, Hvaler: I landsverneplanen er Brattestø foreslått i verneklasse 2. Det står imidlertid at den bør vurderes i verneklasse 1 som en del av det særegne og verdifulle kulturmiljøet i Brattestø. Brattestø havn er knyttet til det rike sildefisket omkring Hvaler på siste halvdel av 1800-tallet. Moloene viser tidstypiske konstruksjonsprinsipper. Brattestø har også vært havn for tidligere torpedobåter («sigarer»).

Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert Brattestø fiskerihavn til verneklasse 1.

Silda fiskerihavn, Vågsøy kommune: I landsverneplanen er Silda fiskerihavn foreslått vernet i verneklasse 2. Havnen er et godt eksempel på et relativt omfattende dekningsverk. Anlegget har høy autenticitet da det ikke har vært foretatt større endringer etter at anlegget var ferdig i 1828. Silda er et av de første tilfluktssteder sør for Stad og har hatt stor betydning både som fiskerihavn og som nødhavn. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert havneanlegget til verneklasse 1.

Nordøyan fiskerihavn, Vikna kommune: I landsverneplanen foreslås Nordøyan fiskerihavn i verneklasse 2. Fordi moloanlegget har stor grad av autenticitet og moloene er anlagt for å skjerme havna på det fredete fiskeværet Nordøyan anbefaler planen at moloanlegget bør vurderes i verneklasse 1. Kystverket og Riksantikvaren støtter dette og har etter gjengangen av verneplanen vurdert anlegget til verneklasse 1.

Nesland stø, Flakstad kommune: Nesland stø er ikke med i verneplanen. Etter en vurdering av støer i Kystverkets eie er Kystverket kommet frem til at Nesland Stø er et bedre eksempel en Golnes stø som er med i planen. Det er viktig å ha med en representativ stø som viser havnebehovet for de tradisjonelle fiskebåtene med årer og seil. Nesland stø ligger innenfor et av de representative områdene som trekkes frem i planen. Kystverket og Riksantikvaren har derfor foreslått dette anlegget i verneklasse 1.

Vardø bymoloer, Vardø kommune: I landsverneplanen er Vardø bymoloer foreslått vernet i verneklasse 2. Havneutbyggingen i Vadsø er en forutsetning for at byen ligger der den ligger i dag. Moloen er noe endret, men viser en typisk utbygging og forsterking av moloer. Utrangerte kanoner fra Vardøhus festning er satt ned i moloen som fortøyning. Molofyret på vestre molo er foreslått vernet som et typisk molofyr. Fra Vestre molo som også er kaldt

Festningsgatmoloen er det kort vei til opp til Vardøhus festning. Ved innseilingen til havnen ligger Vardø fyrstasjon som er fredet. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert fyrlykten til verneklasse 1.

Fyrlykter

Papperhavn fyrlykt, Hvaler kommune: I landsverneplanen er Papperhavn fyrlykt foreslått vernet i verneklasse 2. Lyktea representerer en stadig mer sjelden type lykter, ikke bare lokal, men også i landssammenheng. Lykten er i stor grad autentisk. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert fyrlykten til verneklasse 1.

Gitmertangen lykter, Arendal kommune: I landsverneplanen er Gitmertangen lykter foreslått i verneklasse 2. I verneplanen vurderes de 3 lyktene som historisk viktige gjennom sin funksjon, alder og autenticitet. De tre lyktene understreker betydningen av god merking i dette området. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert lyktene til verneklasse 1.

Merdø fyrlykt, Arendal kommune: I landsverneplanen er Merdø fyrlykt foreslått i verneklasse 2. I planen fremheves Merdø fyrlykt som et godt eksempel på den første typen av fyrlykter i støpejern. Den ligger i nærheten av de fredete fyrstasjonene, Lille og Store Torungen og Sandvikodden. Lykten har opplevelsverdi og høy grad av autenticitet. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert fyrlykten til verneklasse 1.

Husholmen fyrlykt, Vågan kommune: I landsverneplanen er Husholmen fyrlykt foreslått i verneklasse 2. I planen fremheves det at Husholmen representerer en stadig mer sjelden type fyrlykter på landsbasis. Den har stor grad av autenticitet. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert fyrlykten til verneklasse 1.

Varder

Heia varde, Hvaler kommune: I landsverneplanen er Heia varde foreslått i verneklasse 2. I planen vurderes Heia varde som viktig historisk med sin høy grad av autenticitet og beliggenhet på en øy som både har vært benyttet som fiskerihavn/uthavn og som redningsstasjon. Heia ligger i Heia naturreservat. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Tønsberg Tønne, Sandefjord kommune: I landsverneplanen er Tønsberg Tønne foreslått vernet i verneklasse 2. Det er nevnt et sjømerke på dette stedet allerede i Sverresagaen. Varden er et viktig landkjenningssmerke for innseglingen til Tønsbergfjorden. Vestfold fylkeskommune anbefaler i sin uttalelse til planen at Tønsberg Tønne plasseres i verneklasse 1. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Ryvingen varde, Mandal kommune: I landsverneplanen er Ryvingen varde foreslått vernet i verneklasse 2. Varden står på øya Ryvingens høyeste punkt og var et viktig landkjenningssmerke, spesielt for anløp til Mandal. Den ligger også i nærheten til det fredete Ryvingen fyr. Videre ligger den også innenfor det representative området Lindesnes. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Turøyvarden, Fjell kommune: I landsverneplanen er Turøyvarden foreslått vernet i verneklasse 2. Varden er synlig langt til havs og har vært et viktig landkjenningssmerke, både for sjøfarende

langs kysten for innseilingen til landområdene på innsiden. Den er et representativt sjømerke, har stor grad av autenticitet og er identitetsskapende. I landsverneplanen er Ryvingen varde foreslått vernet i verneklasse 2. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Laagebarden varde, Selje kommune: I landsverneplanen er Laagebarden varde foreslått i verneklasse 2. I planen fremheves det at varden markerer innseglingen til Honningsvågen, et lite samfunn ytterst på Stadlandet. Varden har vært viktig for lokale fiskere. Den er identitetsskapende og har stor grad av autenticitet. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Helgelandsflesa varde, Sømna kommune: I landsverneplanen er Helgelandsflesa varde foreslått i verneklasse 2. I planen fremheves Helgelandsflesa varde som monumental i størrelse og med særegen form. Den har høy grad av autenticitet og er identitetsskapende. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Hekkingen varde, Lenvik kommune: I landsverneplanen er Hekkingen varde foreslått i verneklasse 2. I planen beskrives Hekkingen varde som et karakteristisk sjømerke med høy grad av autenticitet. Det pekes på beliggenhet nær til Hekkingen fyr som er fredet. Varden ligger også innenfor et av de områder som i planen er fremhevet som representativt område. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert varden til verneklasse 1.

Båker

Sandøy båke, Tvedestrand kommune: I landsverneplanen er Sandøy båke foreslått vernet i verneklasse 2. Sandøy båke er et av de første offisielle sjømerkene langs norskekysten, den har identitetsverdi og aldersverdi. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert båken til verneklasse 1.

Hesnes båke, Grimstad kommune: I landsverneplanen er Hesnes båke foreslått i verneklasse 2. I planen fremheves Hesnes båke som et av de første offisielle sjømerkene langs norskekysten. Den er særegen og identitetsskapende, har høy alder og er autentisk. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert båken til verneklasse 1.

Loshytter

Merdø Loshytte, Arendal kommune: I landsverneplanen er Merdø loshytte foreslått i verneklasse 2. I planen påpekes Merdøs store betydning som uthavn på Skagerakkysten. Loshytta har historisk, miljø- og opplevelsesverdi. Den er også identitetsskapende.

I tillegg har Kystverket og Riksantikvaren i sin gjennomgang av planen vektlagt den lange tradisjonen for losvirksomhet på Merdø. Ved loshytta er det innrisset en kompassrose fra 1654. Loshytta er den eneste loshytta som er med i planen. Kystverket og Riksantikvaren har etter gjennomgangen av verneplanen vurdert losstasjonen i verneklasse 1.

3.2. FORMÅLET MED FREDNINGEN

Fredningens formål fremgår av forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. 1, § 1-1. I vedlegget for det enkelte byggverk/anlegg (kapittel XX, § XX-1) vil formålet med fredningen for hvert kulturminne være utdypet.

3.3. EIENDOMSFORHOLD

Alle objekter/anlegg som med dette foreslås fredet er i Kystverkets eie. Forslaget til fredningen omfatter også objekter i statlig eie som står på en ikke-statlig grunneiendom. Objektet/anlegget kan likevel fredes med hjemmel i kulturminneloven § 22a, dersom grunneier gir samtykke til denne forenklete fredningsprosessen. De dette gjelder vil bli tilskrevet i egne brev.

3.4. FØLGER AV FREDNINGEN

Forskriften har bestemmelser som skal bidra til å sikre formålet med fredningen. Bestemmelsene for sektorens fredete byggverk og anlegg vil fremkomme av forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. 1. Kulturminnelovens bestemmelser gjelder utfyllende i tillegg til forskriftens spesielle bestemmelser.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til å sette i gang alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold. Generelt må ingen rive, skade, bygge om eller flytte, skifte ut bygningselementer eller materialer, forandre overflater eller foreta andre endringer som går lenger enn vanlig vedlikehold. Med vanlig vedlikehold menes å ta vare på og reparere de eksisterende bygningselementer og detaljer som dører, vinduer, listverk, gerikter og overflatebehandlingen.

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete byggverk og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete byggverk er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre elementene. Vedlikehold av fredete byggverk og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

Tiltak ut over vanlig vedlikehold på fredete byggverk og anlegg krever tillatelse etter forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. 1, § 1-4 jf. kulturminnelovens § 15a. Dette gjelder også for fast inventar i de byggverk og anlegg der interiøret omfattes av fredningen, større løst inventar som omfattes, samt for park- og grøntanlegg med tilhørende elementer som inngår i fredningen.

I henhold til forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. 1, § 1-4 jf. kulturminneloven § 15a kan Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir myndighet (forvaltningsmyndigheten) - i særlige tilfeller gjøre unntak fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet (dispensasjon). Dersom et fredet byggverk går ut av statlig eie er det fylkeskommunen eller Sametinget som er dispensasjonsmyndighet. Det følger av ansvarsforskriften § 12 nr. 2.

Søknad om tillatelse sendes dispensasjonsmyndigheten som avgjør om tiltaket kan iverksettes eller ikke. Oppstår det tvil om hva som kan anses som vanlig vedlikehold, skal dispensasjonsmyndigheten likeledes kontaktes.

3.5. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

I henhold til Utredningsinstruksen fastsatt ved kgl.res. 18. februar 2000 og revidert ved kgl.res. 24. juni 2005 skal økonomiske og administrative konsekvenser av fredningen utredes.

I samsvar med kravene i forvaltningsloven er følgene av fredningen godt opplyst, både gjennom det arbeidet sektorene har gjort i prosessen med utvelgelsen av de objekter som skal fredes, og gjennom høringen. Ved at eierne ved fagdepartementene med underliggende virksomheter selv har deltatt i denne prosessen, har de underveis også vurdert konsekvensene ved ulike former for vern, i dette tilfelle fredning. Alle eiere og en rekke organisasjoner har også hatt anledning til å uttale seg i forbindelse med høringen.

I samråd med sektorene har Riksantikvaren lagt vekt på å komme frem til forslag som ivaretar de nasjonale verdiene av statens eiendommer, og som samtidig legger til rette for utnyttelse av eiendommene. Fredningen griper ikke inn i eksisterende bruk.

Vi vil også påpeke at staten allerede i dag har et ansvar for å ivareta og sikre sine eiendommer og de verdier disse representerer. Fornyings- og administrasjonsdepartementets sin rettleiding *“Forvaltning av statens kulturhistoriske eiendommer – Overordna føresegner gitt i kongeleg resolusjon, med utfyllende rettleiing”* er de økonomiske konsekvensene ved bl.a. fredning vurdert. I kapittel 1.4 *“Finansiering”* fremgår det at det er innført husleiesystem i store deler av statlig sektor. Det heter i kapittel 1.4:

“[...]at ved balanseføring og verdisetjing av kulturhistoriske eiendommer i statens egne husleiesystem, bør det opnast for at det kan takast omsyn til at husleige pr. arbeidsplass skal vere tilnærma lik det som er tilfellet i meir moderne bygg til same formål. Dette for å korrigere for lågare arealeffektivitet og høgare vedlikehaldskostnader i mange kulturhistoriske bygningar. Formålet er at leigetakarane ikkje skal lide økonomisk for at dei held til i eit kulturhistorisk bygg, og at staten legg til rette for aktiv bruk av desse eiendommene. Det er det beste vernet. Løyvingar til forvaltning, drift og vedlikehald av dei kulturhistoriske eiendommene som ikkje har brukarar/leigetakarar, eller av andre årsaker ikkje vert innlemma i ei husleigeordning, bør i størst mogleg grad grad synleggjerast i statsbudsjettet under det departementet som er ansvarleg for eiendommen. Dermed får løyvande styresmakt betre oversikt over kva eiendommer dette dreier seg om, og ein sterkare og meir direkte innverknad på løyvingane til viktige kulturhistoriske eiendommer i statens eige. Elles kan midlane som vert avsette til dette formålet vere vanskelege å identifisere i statsbudsjettet.”

En fredning vil i de tilfelle det ved dispensasjon settes vilkår som fordyrer arbeidet innebære økte kostnader for eier. Dette forutsettes håndtert gjennom statens eget husleiesystem og innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetter.

Forvaltningsansvaret når det gjelder dispensasjonsmyndigheten ligger hos Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir myndighet. Ressursbehovet vil avhenge av omfanget av dispensasjonsbehandlinger. Riksantikvaren vil håndtere arbeidet med forskriften og kap. 2 flg. innenfor de til enhver tid tilgjengelige ressurser.

3.6. FORVALTNING AV BYGGVERKENE OG ANLEGGENE

Det forutsettes at byggverkene og anleggene som foreslås fredet i denne høringen blir behandlet som fredet inntil fredningssaken er endelig avgjort. Vi ber om at det blir tatt kontakt med Riksantikvaren dersom man vil sette i verk tiltak på byggverk og anlegg som vil medføre endringer eller som går ut over vanlig vedlikehold. Riksantikvaren vil gi råd og veiledning i slike saker.

I henhold til kongelig resolusjon 1. september 2006 om Overordna føresegner om forvaltning av statens kulturhistoriske eiendommer og forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. 1, § 1-5 skal eier sørge for at det utarbeides forvaltningsplan for sine kulturhistoriske eiendommer. Forvaltningsplanene for de fredete objektene skal forelegges Riksantikvaren.

3.7. SAMMENHENGEN MELLOM KYSTVERKETS LANDSVERNEPLAN OG FORSKRIFT OM FREDNING AV STATENS KULTURHISTORISKE EIENDOMMER

For de byggverk og anlegg som etter forskriften er fredet vil *Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur* være et viktig dokument ved forvaltningen av disse. Dette fordi landsverneplanen inneholder beskrivelse, fotodokumentasjon etc. over kulturminnene på fredningstidspunktet. *Kystverkets landsverneplan* vil bli oppbevart hos Riksantikvaren og hos Kystverket. Den er også tilgjengelig på www.riksantikvaren.no.

3.8. BEHANDLING AV TILTAK HVOR DET KAN VÆRE MOTSETNING MELLOM ULIKE LOVER OG FORSKRIFTER

Det kan oppstå situasjoner der det vil være motsetning mellom kulturminneloven og andre myndighetsområders lover og forskrifter. Dersom avklaringen mellom ulike deler av lovverket ikke er entydig vil den måtte løses i dialog mellom de myndigheter som forvalter det aktuelle regelverket.

4. Prosess og tidligere saksgang

Kystverket har i samarbeid med Riksantikvaren utarbeidet en landsverneplan for sine eiendommer i perioden 2005 - 2009. Formålet var å finne frem til og velge ut for vern et representativt utvalg av Kystverkets objekter og anlegg.

Arbeidet har vært ledet av en prosjektleder og i det konkrete dokumentasjonsarbeidet har Kystverkets regionkontorer og Kystverkets etatsmuseer bidratt. Kystverket og Riksantikvaren har ved behov holdt møter, og ellers hatt kontakt og oppfølging vedrørende landsverneplanen gjennom brev, e-post og telefon.

Etter at Riksantikvaren fikk oversendt planen i 2010 har det blitt holdt møter som har involvert Kystverket, Kystverkets museene og Riksantikvaren. Møtene har vært viktige

for å få en god forståelse av anleggene som skal fredes. Høsten 2014 og sommeren 2015 har Kystverket og Riksantikvaren gjennomført befaringer til noen av anleggene for å gjøre ytterligere verne vurderinger og avklare og presisere endelig omfang. Riksantikvaren legger til grunn at Kystverket og Samferdselsdepartementet har gjort verne vurderingene i landsverneplanen godt kjent for de berørte parter. Flere av Kystverkets anlegg ligger på privat grunn. Eierne får et eget brev vedlagt høringen med relevant informasjon og anmodning om aksept for en forenklet fredningsprosedyre etter kml § 22a.

5. Annen relevant informasjon

5.1. AVHENDING

Forskriftsfredning vil bli gjennomført også for byggverk og anlegg som blir avhendet før forskriften er endelig vedtatt. Riksantikvaren ber om å bli orientert om eventuell overdragelse av byggverk og anlegg som omfattes av denne forskriften. Informasjon om nye eiere må sendes Riksantikvaren så snart som mulig etter avhending.

Riksantikvaren ber også om at aktuelle kjøpere eller leietakere gjøres kjent med innholdet i dette brevet. Videre ber vi om at det informeres i salgsdokumentene og i kjøpskontrakten om at bygningen eller anlegget er under behandling for å bli fredet ved forskrift, jf. kulturminneloven § 22a og forvaltningsloven kap. VII.

Fredningsvedtaket for byggverk og anlegg som selges ut av statlig eie skal tinglyses. Riksantikvaren tinglyser fredningen som en heftelse på eiendommen jf. kulturminneloven § 22 nr. 5.

5.3. INFORMASJON TIL KOMMUNENE

Forskriftens kapittel xx vedrører kommunene som planmyndighet. Når et byggverk/anlegg er fredet etter denne forskrift er det fredete arealet båndlagt. Dette bør i utgangspunktet synliggjøres på kommuneplannivå med hensynssone d). Vedtaksfredete kulturminner må også synliggjøres i reguleringsplaner, og hensynssone d) benyttes i tillegg til arealformålet. Reguleringsbestemmelsen bør være i overensstemmelse med fredningsbestemmelsene eller ta utgangspunkt i disse. Jf. plan- og bygningsloven § 12-7 nr. 6. Dersom området rundt det fredete kulturminnet avsettes som buffersone bør dette avmerkes med hensynssone c) med bestemmelser som styrer arealbruken slik at tiltak i sonen ikke kommer i strid med intensjon med fredningen.

5.4. NATURMANGFOLDLOVEN

Prinsippene i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 8-12 skal legges til grunn ved offentlig myndighetsutøvelse som berører naturmangfoldet. Riksantikvaren har gjort søk i Artsdatabankens Artskart og Naturbasen til Miljødirektoratet for å fremskaffe nødvendig kunnskap for beslutningsgrunnlaget.

For oversikt over resultatene for den enkelte eiendom, se vedlegg. Etter vurdering av fredningsforslagets konsekvenser for naturmangfoldet i tråd med bestemmelsene i den nye naturmangfoldloven kan ikke Riksantikvaren se at fredningen vil påvirke naturmangfoldet i negativ retning på noen av eiendommene.

Dersom høringsinstansene har opplysninger som kan supplere resultatene bes det om at dette blir opplyst som del av høringen.

5.5. VERNEKLASSE 2

Byggverk og anlegg medtatt i landsverneplanen i verneklasse 2 skal være underlagt et selvpålagt statlig internt vern i henhold til kongelig resolusjon om forvaltning av statlige kulturhistoriske eiendommer. De skal forvaltes på en slik måte at de kulturhistoriske verdiene ivaretas. Det anbefales at bygninger og anlegg i verneklasse 2 reguleres til hensynssone etter plan- og bygningsloven. Byggverk og anlegg i verneklasse 2 omhandles ikke nærmere i dette brevet.

6. Høringsfrist og videre saksgang

Forskriftsfredning etter kulturminneloven § 22a følger saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VII om forskrifter. I samsvar med forvaltningsloven § 37 sender Riksantikvaren ut fredningsforslaget på offentlig høring, med 8 ukers høringsfrist. Dette høringsbrevet sendes ut på høring til Samferdselsdepartementet, private grunneiere, andre statlige etater og departementer, berørte kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn, interesseforeninger m.fl. Riksantikvaren ber særlig om at Kystverket vurderer om det er andre som burde hatt høringen samt å videreformidle dette brev til disse.

Dette brevet, tilhørende vedlegg og høringsforslaget med vedlegg er publisert på Riksantikvarens hjemmesider.

(http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Aktuelt/Horinger_og_kunngjoringer/)

Høringsforslaget kan fås tilsendt ved henvendelse til Riksantikvaren.

Riksantikvaren ber om høringsinstansenes syn på forslaget til forskriftens kapittel xx.
Frist for eventuelle merknader må rettes skriftlig til Riksantikvaren innen 26. april 2016.

Riksantikvaren er den instans som vedtar forskrift om fredning med hjemmel i kulturminneloven § 22a jf. § 15. Riksantikvaren kan dersom det er nødvendig treffe vedtak om midlertidig fredning inntil fredningssaken er avgjort jf. kulturminneloven § 22 nr. 4. Når høringsperioden er over vil eventuelle endringer i forskrift om kulturhistorisk eiendom kap.xx, bli innarbeidet før Riksantikvaren vedtar fredningsforskriften.

Vedtak om fredning ved forskrift er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan ikke påklages.

Når forskriften er endelig vedtatt av Riksantikvaren vil den bli kunngjort i Norsk Lovtidend. Kapittel xx vil ved vedtakelsen bli gjort til en del av forskrift av 9. november 2011 nr. 1088 om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer ved en endringsforskrift.

KONTAKTINFORMASJON

Spørsmål kan rettes til:

Unni Grønn, seniorrådgiver, ug@ra.no

Andreas Skjetne, seniorrådgiver, anks@ra.no

Inger Johanne Rystad, seniorrådgiver (juridiske spørsmål), ijr@ra.no

Ingrid Djupedal, seksjonssjef, idj@ra.no

Vennlig hilsen

Hanna Kosonen Geiran(e.f.)
Avdelingsdirektør

Ingrid Djupedal
Seksjonssjef

Vedlegg til dette brev:

Oversikt over eiendommer som berøres av fredningen

Adresseliste

Vedlegg som er elektronisk tilgjengelige:

Forskriften kap. XX Fredete eiendommer i Kystverkets landsverneplan

Oversikt av naturforekomster på de berørte eiendommene

Forskriftens kapittel 1. Generelle bestemmelser

Vedlegg til høring av forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer kap. XX

Oversikt over anlegg i Kystverkets Landsverneplan for maritim infrastruktur som berøres av fredningen

Kompleksets navn	Kommune	Merknader
Brattestø fiskerihavn	Hvaler	Fiskerihavnen eies av Kystverket Fiskerihavnen ligger på gnr/bnr 38/ 1, 19 og 130 Hjemmelshavere er: Fredrikstad kommune Pb 1405 Fredrikstad Magnus Krossby, Huservn. 71 1684 Vesterøy Henrik Helgesen, Vikerveien 211 1684 Vesterøy
Papperhavn fyrlykt	Hvaler	Fyrlykten eies av Kystverket Fyrlykten ligger på gnr/bnr 48/ 135 Hjemmelshaver er: Oslofjordens Friluftsråd Gamle Drammensvei 203 1337 Sandvika
Heia varde	Hvaler	Varde eies av kystverket Varden ligger på umatrikkulert grunn
Tønsberg Tønne varde	Sandefjord	Varden eies av Kystverket Varden ligger på gnr/bnr 101/84 Hjemmelshavere er: Jostein Rasmussen Linda Rasmussen Hegna 35, 3123 Tønsberg
Gitmertangen lykter	Arendal	Fyrlyktene eies av Kystverket Fyrlyktene ligger på Gnr/bnr 224/167, 2 Hjemmelshavere er: Kari Nipedal Hylleveien 2a, 4838 Arendal Kristian Løvlie, p.o.box 218 Idaho Springs, 80452 Co, USA
Merdø fyrlykt	Arendal	Hjemmelshaver er Kystverket
Merdø Loshytte	Arendal	Hjemmelshaver er Kystverket

Sandøy båke	Tvedestrand	Båken eies av Kystverket Båken ligger på gnr/bnr 78/6 Hjemmelshaver er: Audun Andre Ellingsen
Hesnes båke	Grimstad	Båken eies av kystverket Barden ligger på umatrikkulert grunn
Ryvingen varde	Mandal	Varden eies av Kystverket Varden ligger på gnr/bnr 23/1, 3-6, 9-10, 25, 35 Hjemmelshavere er: Herbert Gundersen, Skjernøyveien 518, 4516 Mandal Kari Wathne Skjernøyveien 521, 4516 Mandal Randi Ullestad og Bjørn Vikøyr, Skjernøyveien 520 4516 Mandal Linda Torgersen og Steinar Torgersen, Skjernøyveien 533 4516 Mandal Tom Erling Berntsen Vierveien 2, 4515 Mandal Tor Evert Berntsen Alladins vei 1a, 4514 Mandal Per Magne Christensen Karl Johan 3, 4516 Mandal Ingvald Teodor Narvestad Elvegata 38, 4614 Kristiansand Anne S. O. Rønneberg Niels Juelsgate 14, 0272 Oslo Festegrunn gnr/bnr 23/5/1 Øivind S. Christensen Haukelandsveien 1, 5009 Bergen
Turøyvarden	Fjell	Varden eies av Kystverket Varden ligger på gnr/bnr 60/9 Hjemmelshaver er Kari P. Løtveit Saudalskleivane 26, 5136 Mjølkeråen
Silda fiskerihavn	Vågsøy	Fiskerihavnen eies av Kystverket Fiskerihavnen ligger på gnr/bnr 96/2, 3, 51 Hjemmelshavere er: Malcom L. Rae Margunn Kvalheim Rae

		Unni Silden Hennøen, 6718 Deknepollen Mona Irene Silden Langlo Sindre Geir Langlo, Barlia 47 6200 Stranda
Laagebarden varde	Selje	Varden eies av Kystverket Varden ligger på umatrikkulert grunn
Nordøyan fiskerihavn	Vikna	Fiskerihavnen eies av Kystverket Fiskerihavnen ligger på gnr/bnr 55/6 Hjemmelshaver er: Nordøyan a/s c/o Ragnar Kirkeby-Garstad Austafjord 7900 Rørvik
Nesland stø	Flakstad	Støa eies av Kystverket Støa ligger på gnr/bnr 41/ 7, 19 Hjemmelshavere er: Stiftelsen Nesland c/o Ole Iver Olsen Strandgata 38 9593 Breivikbotn Arild Hermod Jørgensen Flakstadveien 274 8280 Ramberg
Skjærvær fiskerihavn	Vega	Fiskerihavnen eies av Kystverket Fiskerihavnen ligger på gnr/bnr. 32, 1, 2 Hjemmelshavere er: Bjørnhild Johanne Eriksen Langneset 22 b 8624 Mo i Rana Marit Kristine Hansen Austerbygdvegen 58 8657 Mo i Rana Ann Karin Johansen Nedre Flatås veg 29 7099 Flatåsen Elias Johansen Åmøyhamnveien 909 8170 Engavågen Harald Johan Pettersen Postboks 50 7168 Lysøysundet Olaf Helmer Johansen Leines, 8890 Leirfjord

		Torvald Mathiesen Kirkøyvegen 48, 8980 Vega Anja Cecilie Nilsen Mosheimsjøvegen 18 8907 Brønnøysund Ben Johan Nilsen Skul-Svends veg 11 a 8661 Mosjøen Ingar Øysten Nilsen Forvikveien 80 8976 Vevelstad Monica Angelica Olsen Idrettsvegen 7 2170 Fenstad Ruth Anita Mathiesen Holandsveien 47, 8980 Vega
Husholmen fyrlykt	Vågan	Fyrlykten eies av Kystverket Fyrlykten ligger på umatrikkulert grunn
Helgelandsflesa varde	Sømna	Varden eies av Kystverket Varden ligger på umatrikkulert grunn
Hekkingen varde	Lenvik	Varden eies av Kystverket Varden ligger på gnr/bnr 109/1 Hjemmelshavere er: Jens P. Heyerdal Hafrsfjordgate 16 a, Oslo Marianne Røed Heyerdal Christian Benneches vei 5 0286 Oslo
Vardø bymoloer	Vardø	Bymoloene eies av Kystverket Bymoloene ligger på gnr/bnr 19/353, 486, 20/127, 109 Hjemmelshavere er: Vardø kommune Pb 292 9951 Vardø Jørn Endre Jensen Kaigata 17A 9950 Vardø Østre Molokrok utvikling AS Postboks 33, 2320 Furnes

Kjøttvikvarden

Hammerfest

Varden eies av Kystverket
Varden ligger på gnr/bnr 3/1
Hjemmelshaver er:
Finnmarkseiendom
Postboks 133, 9811 Vadsø

Adresseliste

Samferdselsdepartementet	postmottak@sd.dep.no		
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep. postmottak@kld.dep.no	0030	OSLO
Kystverket	Postboks 1502 post@kystverket.no	6025	ÅLESUND
Østfold fylkeskommune	Postboks 220 sentralpost@ostfoldfk.no	1702	SARPSBORG
Vestfold fylkeskommune	Sven Foyns gt 9 firmapost@vfk.no	3126	TØNSBERG
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa webredaktor@austagderfk.no	4809	ARENDAL
Vest-Agder fylkeskommune	Postboks 517 Lund postmottak@vaf.no	4605	KRISTIANSAND
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900 hfk@hfk.no	5020	BERGEN
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2 postmottak.sentraladm@sfj.no	6863	LEIKANGER
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2560 postmottak@ntfk.no	7735	STEINKJER
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset post@nfk.no	8048	BODØ
Troms fylkeskommune	Postboks 6600 postmottak@tromsfylke.no	9296	TROMSØ
Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset, Postboks 701 postmottak@ffk.no	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325 fmospostmottak@fylkesmannen.no	1502	MOSS
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076 fmvepost@fylkesmannen.no	3101	TØNSBERG
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 513 Lundsiden fmvapostmottak@fylkesmannen.no	4605	KRISTIANSAND
Fylkesmannen i Hordaland	Statens hus, Postboks 7310 fmhopostmottak@fylkesmannen.no	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Mjøsavegen 2 fmsfpost@fylkesmannen.no	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600 fmntpost@fylkesmannen.no	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Nordland	Statens hus, Postboks 1405 fmnopost@fylkesmannen.no	8002	BODØ
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105 postmottak@fmtr.no	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Finnmark	Statens hus, Damsveien 1 fmfipostmottak@fylkesmannen.no	9815	VADSØ
Hvaler kommune	Storveien 32 postmottak@hvaler.kommune.no	1680	SKJÆRHILDEN

Sandefjord kommune	Postboks 2025 postmottak@sandefjord.kommune.no	3202	SANDEFJORD
Arendal kommune	Postboks 780 postmottak@arendal.kommune.no	4809	ARENDAL
Tvedestrand kommune	Postboks 30 postmottak@tvedestrand.kommune.no	4901	TVEDESTRAND
Grimstad kommune	Postboks 123 postmottak@grimstad.kommune.no	4891	GRIMSTAD
Mandal kommune	Postboks 905 fellespost@mandal.kommune.no	5309	MANDAL
Fjell kommune	Postboks 184 postmottak@fjell.kommune.no	5342	STRAUME
Vågsøy kommune	Postboks 294 post@vagsoy.kommune.no	6701	MÅLØY
Selje kommune	post@selje.kommune.no	6470	SELJE
Vikna kommune	Postboks 133, Sentrum vikna@vikna.kommune.no	7901	RØRVIK
Flakstad kommune	Flakstadveien 371 postmottak@flakstad.kommune.no	8380	RAMBERG
Vega kommune	Rådhuset postkasse@vega.kommune.no	8980	VEGA
Vågan kommune	Postboks 802 postmottak@vagan.kommune.no	8305	SVOLVÆR
Sømna kommune	Kystveien 84 a post@somna.kommune.no	8920	SØMNA
Vardø kommune	Postboks 292 postmottak@vardo.kommune.no	9950	VARDØ
Hammerfest kommune	Postboks 1224 postmottak@hammerfest.kommune.no	9616	HAMMERFEST
Fortidsminneforeningen Østfold fylkesavdeling	c/o Thor Haugsten, Haugsten gård Haldenveien 15 thor.haugsten@gmail.com	1639	FREDRIKSTAD
Fortidsminneforeningen Vestfold fylkesavdeling	Farmannsveien 30	3100	TØNSBERG
Fortidsminneforeningen Aust-Agder fylkesavdeling	Postboks 76 peter@widmermotor.no	4801	ARENDAL
Fortidsminneforeningen Vest-Agder fylkesavdeling	Bentsens hus, Kronprinsensgate 59 dag.o.torjesen@uia.no	4614	KRISTIANSAND
Fortidsminneforeningen Hordaland fylkesavdeling	Klostergaten 28 hordaland@fortidsminneforeningen.no	5005	BERGEN
Fortidsminneforeningen Sogn og Fjordane fylkesavdeling	Vestreim sognogfjordane@fortidsminneforeningen.no	6854	KAUPANGER
Fortidsminneforeningen Nord-Trøndelag fylkesavdeling	fortidsminneforeningen.nt@ntebb.no		

Fortidsminneforeningen Nordland fylkesavdeling	Postboks 502 steinar.aas@uin.no	8001	BODØ
Fortidsminneforeningen Troms fylkesavdeling	Postboks 942 chatcat206@hotmail.com	2959	TROMSØ
Fortidsminneforeningen Finnmark fylkesavdeling	Grønnegata 38 fast@varangermuseum.no	9950	VARDØ
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen post@miljodir.no	7485	TRONDHEIM
Finnmarkseiendommen	Postboks 133 post@fefo.no	9811	VADSØ
Forbundet Kysten	Øvre Slottsgate 2 b forbundet@kysten.no	0157	Oslo

